

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 25 november 2021

Dossiernr. : K29707

Documentnr. : 2021-109159

Verzonden : 26 november 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 27 juli 2021 een wijzigingsverzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten, ontvangen voor het project Roekenbeheerplan Eemsdelta.

De aanvraag is ingediend door 'Witteveen groenprojecten en advies', Skilpead 42, 9035 AN te Dronrijp, in opdracht van Gemeente Eemsdelta, Johan van den Komputplein 10, 9934 EA te Delfzijl,

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van roek (*Corvus frugilegus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
- II. dat ontheffing verleend wordt voor locaties zoals omschreven in het bijgevoegde activiteitenplan;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit t/m 30 april 2027;
- IV. de op 2 november 2020 verleende ontheffing aan Gemeente Appingedam met kenmerk K22049 (documentnummer 2020-101891) te laten vervallen;
- V. dat de op 13 december 2016 door RVO.nl verleende ontheffing aan Gemeente Loppersum met kenmerk FF/75/2016/064 tot 12 december geldig blijft, maar dat bij strijdigheid tussen de voor- schriften en bijlagen dit besluit (K29707) prevaleert;

- VI. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij dit besluit;
 3. de aanvraag van 27 juli 2021 en aanvullende gegevens van 14 september en 16 november 2021, inclusief activiteitenplan *Witteveen groenprojecten en advies, november 2021*; "*Roe-kenbeheerplan Eemsdelta. Stappenplan, uitvoering en duurzaam beheer 2022-2027*"; Documentnummer 2021115.D.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor nadere motivering.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (<https://www.provinciegroningen.nl/contact/klacht-over-de-provincie/bezwaar-maken/>). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het bezwaar dient enkel gericht te zijn op dit besluit. Tegen overige zaken die reeds in de ontheffing van 2 november 2020 zijn vastgesteld, is indienen van een bezwaarschrift niet meer mogelijk.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat het besluit, de voorschriften en de overwegingen bij het besluit voldoende duidelijk zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 45 43. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op roeken en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. In afwijking van voorschrift 4 is het toegestaan om een machtiging tot gebruik van deze ontheffing te verstrekken aan inwoners van de gemeente Eemsdelta. Een dergelijke machtiging mag alleen verstrekt worden voor het verjagen van roeken uit particuliere tuinen, met een maximale geldigheid van één jaar. In de machtiging dient te zijn vastgelegd van welke ontheffingen van verbodsbepalingen de machtiginghouder gebruik mag maken. Ook dient de machtiginghouder bij het verlenen van de machtiging te worden gewezen op de voorschriften in dit besluit. De ontheffinghouder blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze voorschriften. De ontheffinghouder dient na de afgifte van een machtiging onverwijld een afschrift te sturen aan loketVTH@provinciegroningen.nl.
6. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
7. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te zijn opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

10. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van roeken.
11. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soort waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals broedperiode) te voorkomen. Deze periode kan zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij een werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.

12. De maatregelen uit het roekenbeheerplan dienen exact uitgevoerd te worden zoals daarin omschreven staat. Het betreft:
 - beheerlocaties moeten voorafgaand aan het verjagen van roeken (in de maanden november, december, januari) aantrekkelijk gemaakt zijn voor deze soort (zoals het aanbrengen van kunstnesten of van overlastlocatie verwijderde nesten);
 - het verwijderen van nesten van roeken op de overlastlocaties dient vóór het broedseizoen (in de maanden november, december, januari) uitgevoerd te worden;
 - vanaf eind januari en in februari dient effectief opgetreden te worden tegen roeken door ze te verjagen met de in het roekenbeheerplan beschreven middelen;
 - het gebruik van een laserapparaat of vuurwerk is verboden;
 - op overlastlocaties dienen roeken verjaagd te worden; op de beheerlocaties dienen roeken met rust gelaten te worden (sociale roekengeluiden afspelen nabij de beheerlocatie om roeken te lokken is toegestaan);
 - al deze activiteiten dienen door of onder begeleiding van een deskundige op het gebied van roeken te worden uitgevoerd.
 - het weren van roeken dient volledig gestaakt te worden en de roeken dienen daarna verder met rust gelaten te worden, zodra er sprake is van een nest met eieren of een afgebouwd nest met een broedende roek. Hierbij is een 'afgebouwd' nest een nest waar praktisch gezien niet meer doorheen gekeken kan worden. Een broedende roek is te herkennen aan de staartpunt die alleen nog buiten de rand van het nest te zien is. De maatregelen dienen dan in heel de betreffende regio van Eemsdelta gestaakt te worden.
13. De maatregelen uit het roekenbeheerplan met betrekking tot de tijdelijke beheerlocatie Olingermeeden dienen uitgevoerd te worden met extra zorg, naar aanleiding van gemaakte afspraken met bewoners. Het betreft:
 - De Olingermeeden is een tijdelijke beheerlocatie. De roeken worden verjaagd vanaf de overlastlocaties in het noorden van Appingedam waar verjaagd mag worden, *te weten: de Barrage en omgeving, N360 t.h.v. de Barrage, Begraafplaats de Wierde, Paasweide, Rusthof, Vrijheidslaan en Tjamsweer*, naar de Olingermeeden om vervolgens doorgeleid te worden naar beheerlocaties Eemskanaal en Stilleweer. Vanaf het moment dat de roeken van de Olingermeeden verjaagd worden naar beheerlocaties Eemskanaal en Stilleweer mogen de roeken niet meer terug naar de Olingermeeden.
 - Zodra de overlastlocaties in het noorden van Appingedam waar verjaagd mag worden, *te weten: de Barrage en omgeving, N360 t.h.v. de Barrage, Begraafplaats de Wierde, Paasweide, Rusthof, Vrijheidslaan en Tjamsweer*, voor 90 procent nestvrij (en vrij van overlast) zijn ten opzichte van het maximale aantal nesten op deze locaties in het voorbereidingsjaar van de verjaging (2022), kunnen de roeken vanaf de tijdelijke beheerlocatie Olingermeeden verjaagd worden richting de beheerlocaties Eemskanaal en Stilleweer. Daar waar dat al eerder mogelijk is, zal de tijdelijke beheerlocatie eerder worden opgeheven. Het aantal nesten op de overlastlocaties waar verjaagd mag worden dient doorgegeven te worden aan de provincie zodra deze bekend worden uit de voorbereidende inventarisaties in 2022. Het gaat dan om het maximale aantal nesten dat geobserveerd is in het jaar 2022 op deze locaties. De laatste voorbereidende inventarisatie vindt plaats eind november 2022 zodra het blad uit de bomen is.
 - De roeken worden uiterlijk vanaf seizoen 2026-2027 (voorbereidende werkzaamheden 2026 en verjagen 2027) verjaagd vanaf de Olingermeeden naar beheerlocaties Stilleweer en Eemskanaal.
 - De roeken dienen op een straal van minimaal 150 meter van de bebouwing te nestelen om overlast zoveel mogelijk tegen te gaan. Bij bomen die te dicht aan de bebouwing grenzen dienen de gevorkte takken uit de nokken verwijderd te worden om de bomen zo 'onklaar' te maken voor nestbouw.
14. Jaarlijks dient het roekenbeheer geëvalueerd te worden. Middels een jaarlijkse evaluatierapportage dient inzichtelijk gemaakt te zijn welke maatregelen uitgevoerd zijn op welke locaties en op welke wijze. Duidelijk moet zijn welke verwachtingen vooraf gesteld zijn ten aanzien van de roeken en of de resultaten van de maatregelen het gewenste effect hebben gehad. Wanneer de resultaten afwijken van de vooraf gestelde verwachtingen, dient in de rapportage aangegeven te worden waar dat aan zou kunnen liggen en welke aanvullende maatregelen worden voorgesteld, zodat de gunstige staat van instandhouding van roeken alsnog gewaarborgd blijft. De rapportage

dient jaarlijks (uiterlijk 1 maart van het erop volgende jaar) toegezonden te worden aan het bevoegd gezag, voorzien van het logboek over het afgelopen jaar. De monitoring dient antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat is de ontwikkeling van de roekenpopulatie in de gemeente Eemsdelta?
- Hoeveel nesten zijn er verwijderd op de overlastlocaties?
- Is het verjagen van roeken naar de beheerlocaties succesvol verlopen?

Daarom dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

- Is de overlast van roeken op overlastlocaties afgenomen?
- Kan de verjagingsintensiteit worden teruggebracht?
- Hebben roeken zich gevestigd op aangewezen beheerlocaties?
- Hoeveel (bezette) nesten bevinden zich nu op de overlast- en beheerlocaties?
- Zijn er roeken aangetroffen op niet-beheerlocaties?

Daarnaast dient ook het verjagingsproces zelf geëvalueerd te worden en moet er antwoord komen op de volgende vragen:

- Waren alle middelen aanwezig om de roekennesten goed te kunnen verplaatsen?
- Waren alle middelen aanwezig om de roekennesten goed te kunnen verwijderen?
- Waren alle middelen aanwezig om de roeken effectief te verjagen?
- Moet de intensiteit van verjagingsactiviteiten worden bijgesteld?
- Zijn de verjagingsmethodes efficiënt of moet er gekeken worden naar andere methodes?
- Hoe verliep de samenwerking met bewoners?
- Zijn er activiteiten die efficiënter uitgevoerd hadden kunnen worden?
- Zijn er nog voldoende geschikte nestbomen aanwezig?

In het laatste monitoringsrapport dienen na de evaluatie de volgende vragen te worden beantwoord:

- Is de mate van overlast door roeken weggenomen?
- Zijn de actieve beheerlocaties in orde of moeten hier nog werkzaamheden verricht worden met oog op instandhouding in de toekomst?
- Zijn de verjagingswerkzaamheden soepel verlopen en hoe beviel de methode?
- Zijn er vervolgstappen nodig om instandhouding en beheer te waarborgen?

15. Per 2 gekapte bomen dienen 3 jonge bomen (maat 80-100) binnen drie jaar te worden aangeplant met een lengte van 1,75m. In het jaarlijkse evaluatierapport voor het roekenbeheer dienen deze kap- en aanplantgegevens op kaart meegenomen te worden, zodat duidelijk is hoeveel bomen er jaarlijks gekapt en hoeveel bomen er aangeplant zijn (en op welke locaties).

Overige voorschriften

16. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
17. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, hiervoor een aanvraag in te dienen.
18. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

- Onderwerp: Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, soortbescherming.
- Activiteitenplan: *Witteveen groenprojecten en advies, november 2021; "Roekenbeheerplan Eemsdelta. Stappenplan, uitvoering en duurzaam beheer 2022-2027"; Documentnummer 2021115.D.*
- Activiteit: Uitvoering van het Roekenbeheerplan.
- Reden voor de aanvraag: In verband met de voorgenomen uitvoering is roekenonderzoek uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen waar de roeken nestelen. Deze nesten zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb) en hiervoor dient ontheffing te worden afgegeven.

Op 2 november 2020 is door de Provincie Groningen aan Gemeente Appingedam een ontheffing Wet natuurbescherming, kenmerk K22049 met documentnummer 2020-101891, verleend voor de locaties De Barrage, De Wierde, Tjamsweer en Rusthof. Het roekenbeheerplan had tot doel overlast door roeken in de bebouwde kom te bestrijden en de populatie roeken op aangewezen en ingerichte beheerlocaties te beschermen.

De ontheffingswijziging wordt aangevraagd vanwege de vergroting van het grondgebied van de gemeente in verband met de fusie van voormalig gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum naar gemeente Eemsdelta afgelopen jaarwisseling.

Regio Loppersum heeft sinds 2016 een ontheffing voor het verjagen van de roek via Duke Faunabeheer. Deze ontheffing loopt af in december 2021, maar omdat er nog steeds sprake is van overlast, maakt ook dit gebied onderdeel uit van het voorgelegde Roekenbeheerplan.

Regio Delfzijl heeft tot nu toe nog geen roekenbeheerplan opgesteld. Wel zijn roekennesten geïnterviewd. Ook zijn de overlast- en beheerlocaties in beeld gebracht, zodat ook dit gebied onderdeel is van het integrale roekenbeheerplan voor de gehele gemeente Eemsdelta.

Via deze aanvraag wil gemeente Eemsdelta haar hele grondgebied faciliteren. Het broedseizoen van 2021 is een overgangsjaar om de huidige beheersmaatregelen op elkaar af te stemmen. Het plan is om vanaf het broedseizoen van 2022 het roekenbeheer integraal aan te pakken voor de gehele gemeente Eemsdelta, onder één (herziene) ontheffing. Het PVA Roekenbeheer Eemsdelta 20201111.RC.D (hierna ook wel 'activiteitenplan' of 'roekenbeheerplan' genoemd) vormt het activiteitenplan dat de handelwijze beschrijft voor het roekenbeheer over de periode tot en met 2027.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

Verbodsbepalingen van artikel 3.1:	Soortnamen:
opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);	roek

De activiteit heeft geen betrekking op het onderdeel gebiedsbescherming (hoofdstuk 2, Wnb) en het vellen van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn eveneens niet aan de orde. Er zijn voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 13 september 2021 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 14 september 2021 en op 16 november 2021 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

Omwonenden van de Olingerveen hebben te kennen gegeven niet eens te zijn met de plannen in Appingedam. Daarom heeft een gesprek plaatsgevonden tussen omwonenden, gemeente Eemshaven en bevoegd gezag, op 25 oktober 2021. Hieruit volgde onder andere een aanscherping in de voorschriften, hetgeen tot uiting is gekomen in voorschrift 13.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op de website www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging

Onderzoeksresultaten

Situatie Regio Appingedam

(zie figuur 13 op bladzijde 35 van het activiteitenplan):

Roeken zijn in Appingedam al decennia aanwezig. De moederkolonie gevestigd aan de Stadhouderslaan is bijna 'vol', de capaciteit is nagenoeg bereikt. Met de gegevens die er nu liggen lijkt het erop dat

satelliet kolonies zich zijn gaan verspreiden rond 2014. Eerst op locaties nabij de Stadhouderslaan namelijk: de Kerk van Tjamsweer en begraafplaats Rusthof. Later zijn ze ook verder naar het westen getrokken en hebben ze zich gevestigd in de omgeving van de Barrage en de Wierde. Afgelopen voorjaar zijn de roeken zich vanaf het bosschage aan de Stadhouderslaan ook gaan bewegen naar de Vrijheidslaan. Dit is het verlengde van het bosschage aan de Stadhouderslaan. Deze broedlocaties binnen de bebouwde kom kunnen hinder veroorzaken wanneer de roeken te dicht op gevels van woningen zitten. In 2019 is er ook een aantal roekennesten geweest aan de Parksingel. Deze zijn daar momenteel niet meer.

Een aantal kilometers naar het oosten bij landgoed Ekenstein zit ook een grote kolonie roeken. Deze kolonie is van een dusdanige omvang dat het ook als moederkolonie beschouwd kan worden. De roeken veroorzaken hier overlast bij het hotel/restaurant en bij de speeltuin. Het landgoed beschikt over genoeg ruimte om de kolonie de komende jaren te huisvesten. Het is hier wel wenselijk dat de roeken zich verder weg van de bebouwing op het landgoed gaan vestigen.

Situatie Regio Delfzijl

(zie figuur 7 op bladzijde 14 van het activiteitenplan):

Regio Delfzijl heeft in 2020 haar metakolonie geïnventariseerd. Er zijn twee moederkolonies in Delfzijl. Eén zit in het bosschage rond de ijsbaan bij het Tuikwerderrak en het Vlotterspad, hier veroorzaken de roeken geen overlast. De andere moederkolonie zat rond de sportvelden bij de Wierdeweg; hier veroorzaakten de roeken alleen overlast dicht op het dorp Uitwierde bij de volkstuinten en het begin van de bebouwing van het dorp. Met deze moederkolonie rondom de sportvelden aan de Wierdeweg is afgelopen jaar beweging geweest. Op dit moment zit hier nog maar een klein deel van deze moederkolonie (ongeveer 20 van de 100 nesten). Afgelopen jaar heeft de gemeente deze grond verkocht, daarbij is een deel van de bomen verwijderd. Deze moederkolonie is versplinterd door Delfzijl neergestreken, deels op plaatsen waar al satellietkolonies zaten zoals bij Mondsteen en in de omgeving van de Strekel. Een deel heeft zich aangesloten bij de tweede moederkolonie bij *de ijsbaan (Tuikwerderrak/Vlotterspad)*. En een deel heeft zich afgelopen jaar van de Wierdeweg verplaatst naar het plantsoen bij de Jan Plenterstraat. In Bierum aan de Hereweg 17 zaten in 2019 drie roekennesten, deze zijn anno 2021 niet meer aanwezig.

Dan blijft er nog één satellietkolonie onbesproken en dat is die aan de Farmsumerweg 59. Hier staat een boerderij met een aantal hoge bomen eromheen. In deze hoge bomen zitten enkele tientallen roekennesten. Van de eigenaren van deze boerderij is geen melding of klacht ontvangen dus er wordt vanuit gegaan dat er (nog) geen overlast ervaren wordt door deze kolonie. Aangezien het aantal roeken gestaag groeit, wordt overlast wel verwacht binnen enige tijd.

Voor de rest van de besproken locaties geldt wel: De plaatsen waar de roeken dicht op gevels van woningen zijn gaan nestelen, is sprake van overlast.

Situatie Regio Loppersum

(zie figuur 6 op bladzijde 13 van het activiteitenplan):

In Loppersum werden de roeken al op verschillende plaatsen verjaagd onder een vergunning die verleend is in 2016. Er vinden verjagingsactiviteiten plaats in Middelstum en Loppersum. Voormalig gemeente Loppersum probeerde de overlast voor te zijn door nesten dicht op woningen te verwijderen in combinatie met verjagen waar dit nodig was.

In Loppersum zit de moederkolonie op dit moment in een plantsoen aan de Delfstraat. Er zijn daarnaast twee satellietkolonies in het dorp. Eén kolonie zit in de bomen rond de Petrus en Pauluskerk. De tweede satelliet zit rond de woning tegenover het gemeentehuis aan de Molenweg; deze woning heeft een aantal grote bomen in de tuin staan waar de nesten zich in bevinden. Naast de moederkolonie en de twee satellietkolonies zijn er nog een aantal voormalige kolonies in het dorp, op deze locaties hebben nesten gezeten in 2019. Het betreft de volgende locaties: Burgermeester van der Munnikstraat 16, de bomen rond de Bessentuin en de bomen rond het kerkhof aan de Tuinbouwstraat. Deze locaties zullen in de gaten gehouden moeten worden om nieuwe nesten in deze bomen te voorkomen. Er is in 2021 alweer één roekennest gezien bij het kerkhof aan de Tuinbouwstraat.

In Middelstum zit de moederkolonie rond Villa Mentheda. Deze moederkolonie is nog niet heel groot maar zit ook niet op een geschikte plaats aangezien de Villa midden in het dorp staat. Naast Villa

Mentheda zitten er satellietkolonies rondom de Sint Hippolytuskkerk op het Concordiaplein en aan de Boerdamsterweg.

Naast Loppersum en Middelstum zijn er dit jaar ook meldingen binnen gekomen uit Westeremden. Er zitten een aantal nesten in de bomen van twee achtertuinen welke grenzen aan het speelveld bij de Rode Haan. Daarnaast zitten er een aantal nesten in de tuin van de boerderij aan Molenweg 1 enkele honderden meters verderop. Aan de Bredeweg 27 zijn in 2019 ook een drietal nesten geconstateerd, deze zijn inmiddels verwijderd.

In Stedum zijn in 2019 ook roekennesten geconstateerd in de bomen rond de parkeerplaats van het sportpark. Ook deze zijn inmiddels verwijderd.

Voor alle locaties waar ooit roekennesten hebben gezeten geldt dat ze in de gaten gehouden moeten worden. Er bestaat een reële kans dat de roeken daar nogmaals gaan proberen te nestelen.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor roeken weggenomen: nesten en nestaanzet worden verwijderd. De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen nesten en geschikte nestplekken binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort, daar zij actief voorafgaand aan het broedseizoen verjaagd zullen worden..

De in de aanvraag genoemde verbodsbepaling (wegnemen van nesten) wordt als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Als gevolg van de voorgestelde zorgvuldige werkwijze is van opzettelijk doden van roeken geen sprake. Er worden genoeg maatregelen in acht genomen om doden te voorkomen. Doden van roeken is niet toegestaan. Overtreding van de verbodsbepaling lid 1 van artikel 3.1 is daarom niet aan de orde.

Omdat gewerkt wordt buiten de kwetsbare voortplantingsperiode is van het opzettelijk rapen of beschadigen van eieren van roeken geen sprake. Overtreding van de verbodsbepaling lid 3 van artikel 3.1 is daarom niet aan de orde.

Het opzettelijk storen van roeken in wettelijke zin is in deze situatie niet aan de orde, omdat de storing niet van *'wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort'*. Overtreding van de verbodsbepaling lid 4 van artikel 3.1 is daarom eveneens niet aan de orde.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning en maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan/roekenbeheerplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- dieren verjagen en elders lokken;
- verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- aanbieden permanente beheerlocaties;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen / essentieel leefgebied voor roeken behouden blijft.

Beheerlocaties

De verjaging gaat niet ten koste van de instandhouding van de roekenpopulatie. Er zijn in 2021 ongeveer 680 roekennesten op 23 overlastlocaties. Voor deze roeken worden er 10 (Appingedam-2, Loppersum-4, Delfzijl-4) actieve beheerlocaties ingericht, maar zijn er daarnaast ook nog 2 passieve beheerlocaties (Delfzijl-1, Loppersum-2,) waar de roek welkom is. Waar op de actieve beheerlocaties ac-

tief maatregelen genomen worden om de locatie geschikter en vindbaarder te maken voor roeken worden op passieve beheerlocaties geen werkzaamheden uitgevoerd om de roek actief te lokken, maar zodra de roek hier komt mag het hier blijven.

Naast actieve en passieve beheerlocaties heeft dit beheerplan ook drie tijdelijke beheerlocaties, te weten: begraafplaats Middelstum, sportvelden Middelstum en de Olingerveerden in Appingedam. De tijdelijke beheerlocatie is, zoals de naam suggereert, tijdelijk. De tijdelijke beheerlocatie dient als 'stepping stone' voor de roeken zodat de lange afstand tussen de overlastlocaties en de beheerlocaties in Appingedam in tweeën gesplitst wordt. Door een tussenstap te gebruiken wordt de kans op een succesvolle verhuizing aanzienlijk vergroot. Zodra de overlastlocaties in het noorden van Appingedam waar verjaagd mag worden, *te weten: de Barrage en omgeving, N360 t.h.v. de Barrage, Begraafplaats de Wierde, Paasweide, Rusthof, Vrijheidslaan en Tjamsweer*, voor 90 procent nestvrij zijn ten opzichte van het maximale aantal nesten op deze locaties in het voorbereidingsjaar van de verjaging (2022) kunnen de roeken vanaf de tijdelijke beheerlocatie Olingerveerden verjaagd worden richting de beheerlocaties Eemskanaal en Stilleweer.

Actieve beheerlocaties worden zorgvuldig aangewezen en zijn locaties waar de kolonie in de toekomst duurzaam in standgehouden kan worden, zonder dat omwonenden hiervan overmatige hinder ondervinden. Deze actieve beheerlocaties worden speciaal ingericht zodat de verjaagde roeken naar deze locatie gelokt worden. Voorafgaand aan de voorbereidende werkzaamheden wordt met omwonenden gecommuniceerd.

Om op termijn een beter situatie voor de roeken te creëren gaat gemeente Eemsdelta onderzoeken waar ruimte is voor nieuwe bosschages op plaatsen waar geen overlast verwacht wordt. Zo ontstaat er meer geschikte nestgelegenheid voor de roeken binnen de gemeente waar zij niet lastiggevalen worden door mensen, en vice versa. Om de roek zich zoveel mogelijk thuis te laten voelen wordt nu een 'profielbosschage' geschetst. Dit kan als voorbeeld gebruikt worden voor de nieuw aan te leggen bosschages binnen gemeente Eemsdelta. Daarnaast kijkt de gemeente naar manieren om de bosschages, die zijn aangewezen als beheerlocatie, kwalitatief te verbeteren zodat de roek hier een prettige verblijfplaats kan vinden, ook in de toekomst.

Beheerplan Regio Appingedam

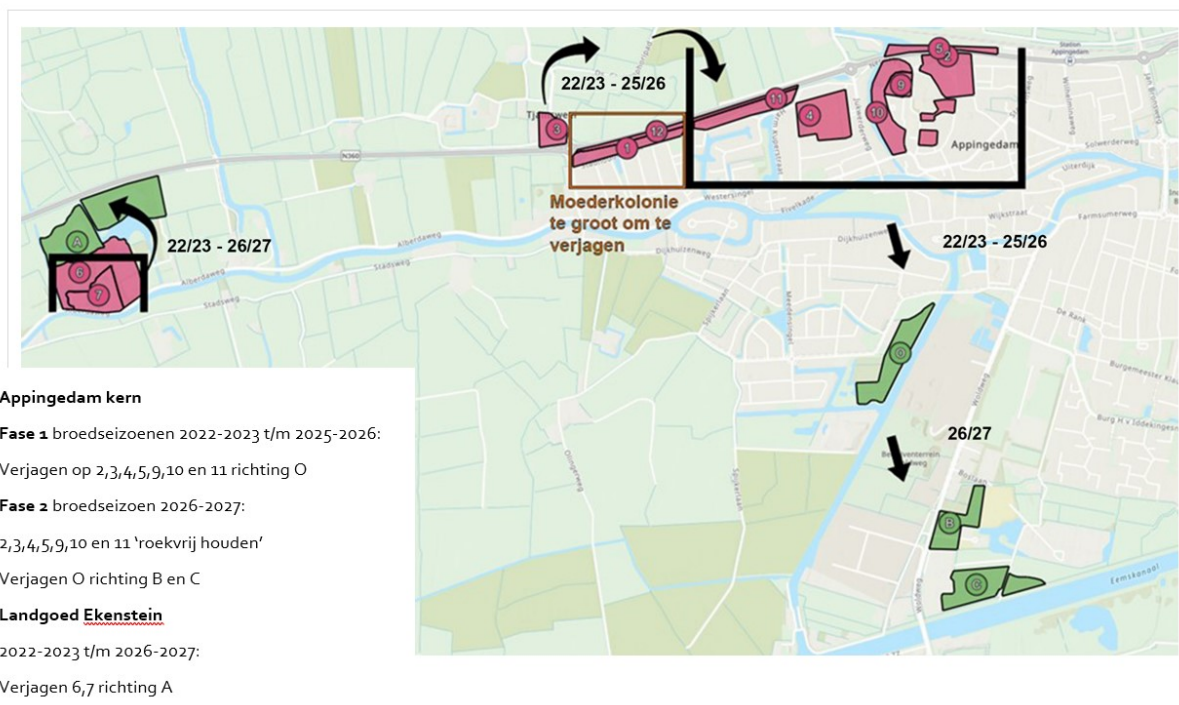
Voor de stad Appingedam zijn maar 2 geschikte beheerlocaties aanwezig: het bosschage bij Stilleweer en het bosschage langs het Eemskanaal. Helaas liggen deze beheerlocaties tussen de 1400 tot 1800 meter afstand van de overlastlocaties. Dat maakt een rechtstreekse verplaatsing erg lastig. Daarom moet er een locatie als tussenstap aangewezen worden om deze overbrugging mogelijk te maken. Idealiter bedraagt de te overbruggen afstand niet meer dan 500 meter, de grens ligt op 1000 meter, vanaf dan wordt het risico op versnippering erg groot.

Deze overbruggingslocatie, ook wel tijdelijke beheerlocatie, wordt de Olingerveerden. Dit is de enige geschikte tijdelijke beheerlocatie in Appingedam. Het is groot genoeg om de roekenkolonie van de overlastlocaties waar verjaagd mag worden te huisvesten. De bomen zijn hoog genoeg en bevatten gevorkte takken in de nokken. Er staat een mix aan soorten waaronder ook essen. En het ligt op een werkbare afstand tussen de overlast- en beheerlocaties. Hier zullen de roeken worden verwelkomd om vervolgens verder te verhuizen naar de beheerlocaties. Na de overbrugging worden de roeken verjaagd van de Olingerveerden en verwelkomt op de beheerlocaties.

Op Landgoed Ekenstein moeten de roeken zich verder van de bebouwing gaan vestigen. Er zal verjaagd worden bij de voorste rij bomen rond het hotel, de kinderboerderij en de speeltuin. Verder achter op het landgoed, echt in Park Ekenstein, zal het aantrekkelijker gemaakt worden voor de roeken. Het verjagen zal vol gehouden moeten worden om ervoor te zorgen dat de roeken rond de kwetsbare locaties niet terugkomen.

De Stadhouderslaan is de plaats waar de moederkolonie zich huisvest, dit is een overlastlocatie. De kolonie die hier zit is te groot om te verjagen; het risico op versplintering is te groot. Daarom wordt op deze overlastlocatie niet verjaagd.

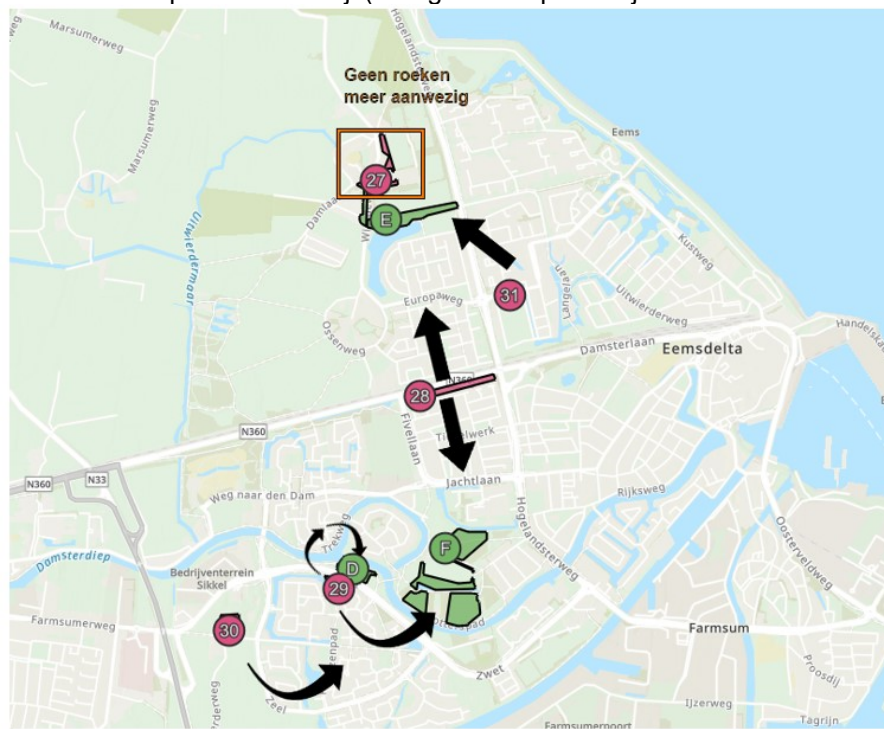
Hierna het plan van Appingedam (zie figuur 13 op pagina 35 in het activiteitenplan).

Beheerplan Regio Delfzijl

In Delfzijl worden de beheerlocaties: Wierdeweg (voormalig sportpark), het bosschage bij het Tuikwerderrak, het bosschage tussen de Zwet en het Damsterdiep en het bosschage rondom de sportvelden in Meedhuizen. Op alle vier de locaties zijn al roekenkolonies aanwezig en is nog genoeg ruimte om meer roeken te kunnen huisvesten zonder overlast te veroorzaken. Deze situatie is gunstig want de aanwezigheid van roeken maakt het aantrekken van andere roeken een stuk gemakkelijker.

Hieronder het plan van Delfzijl (zie figuur 18 op bladzijde 41 van het activiteitenplan).

Voor de gehele loop van de ontheffing wordt verjaagd. Dus dat zijn de broedseizoenen van 2022 - 2023 tot en met 2026 - 2027.

28 en 31 worden verjaagd naar E.

28, 29 en 30 worden verjaagd naar F

En 29 wordt verjaagd naar D

Beheerlocatie G: Sportvelden Meedhuizen, staat niet op deze kaart maar hoort wel bij dit beheerplan als op zichzelfstaande beheerlocatie. Het is niet nodig om te verjagen rond deze beheerlocatie. Voor de beeldvorming; beheerlocatie G ligt ongeveer 3 km ten zuiden van beheerlocatie F.

Beheerplan Regio Loppersum

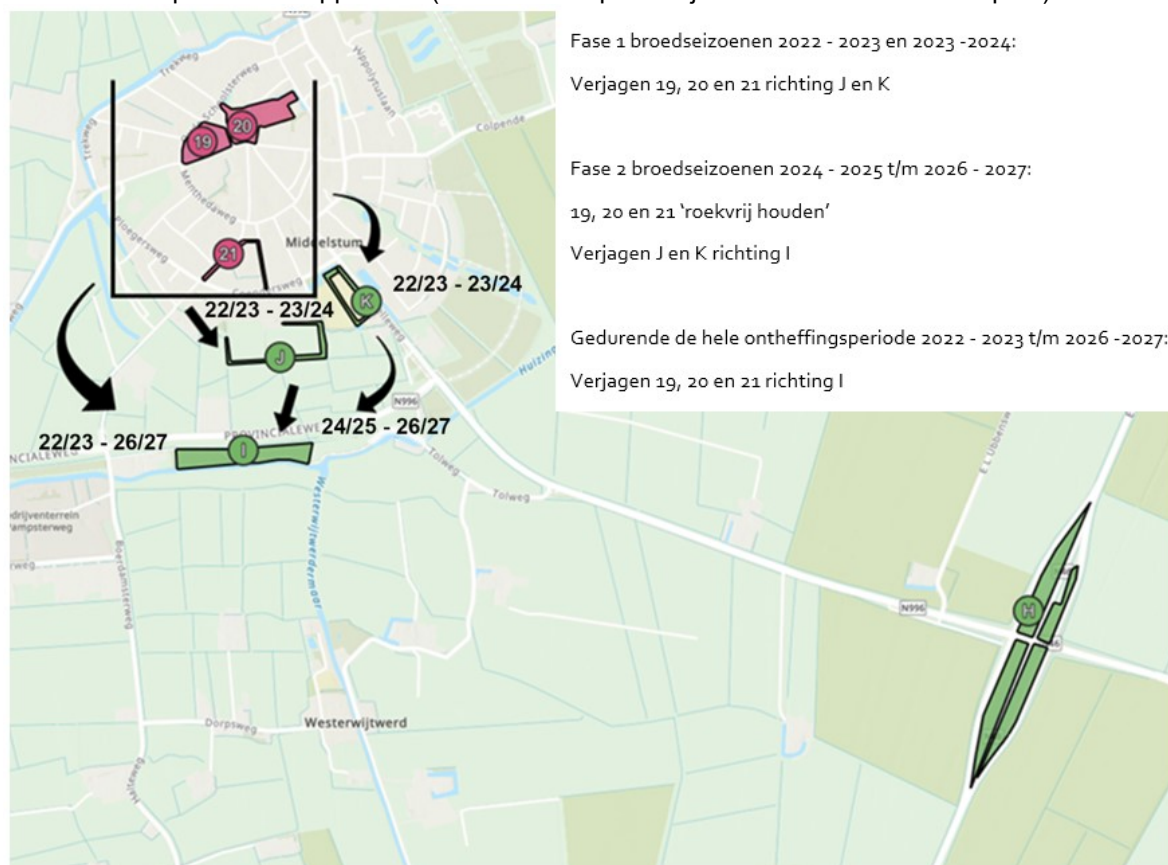
Voor Loppersum zijn er 8 beheerlocaties.

Nabij Middelstum is er de oprit naar de N46 Eemshavenweg/Delleweg. De locatie ligt tussen de 2000 en 2500 meter van de overlastlocaties, dit maakt het een erg lastige klus om de roeken hiernaar toe te verhuizen. Er zijn op deze locatie al wel roekennesten opgehangen voor het broedseizoen van 2021. Het bosschage langs de N996 de Fraamklapsterweg ligt wat dichterbij, deze bosschage ligt een kleine 800 meter van de overlastlocaties. Middelstum is wel een uitdaging, omdat er niet veel geschikte bomen in de omgeving staan. De geschikte bomen staan vooral binnen de bebouwde kom. Het Middelstummerbos en het bos rond de Huizingermaar zijn te laag om aantrekkelijk te zijn voor de roek. Er wordt daarom aangeraden om te proberen de roeken te verhuizen naar de rand van het dorp; bij de begraafplaats en de bomensingel rond de voetbalvelden (+/- 600 meter van de overlastlocaties). Door de roeken hier naartoe te verhuizen zijn er minder woningen die overlast kunnen ondervinden. In combinatie met het bosschage langs de Fraamklapsterweg geeft dit de hoogste kans van slagen.

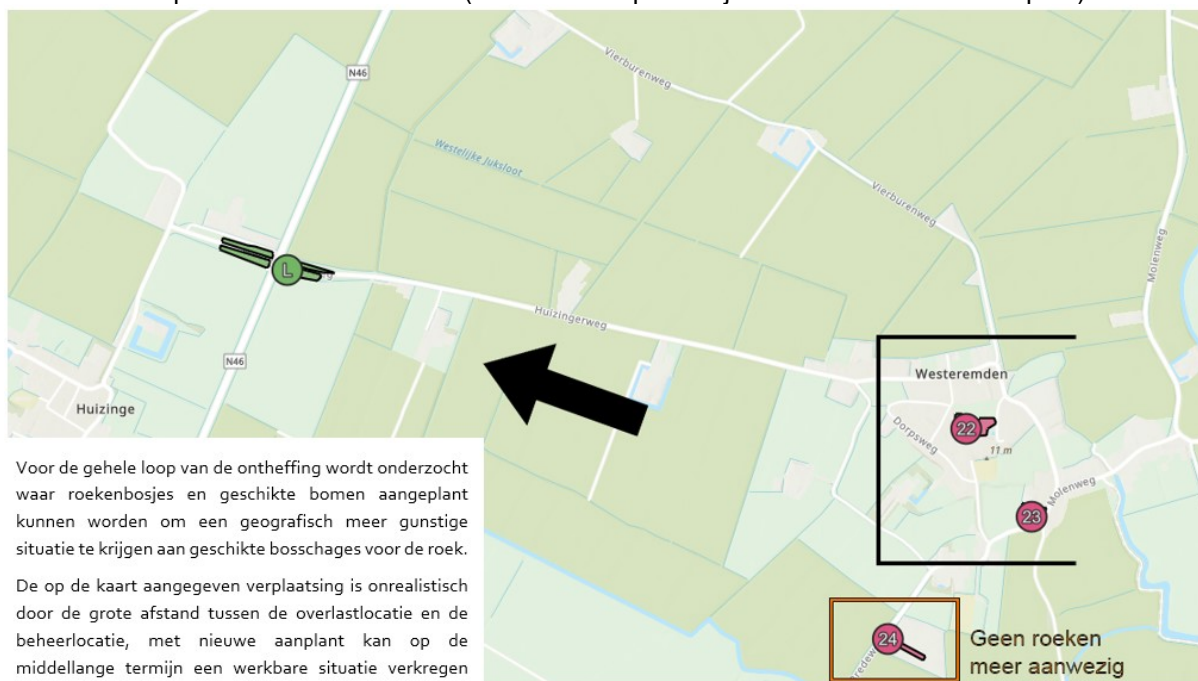
Nabij Westeremden is één geschikt bosschage voor de roeken, namelijk het viaduct over de N46 Eemshaven /Huizingerweg. Het ligt helaas erg ver van de overlastlocaties, namelijk tussen de 1800 en 2000 meter. De enige geschikte bomen die in de buurt zijn, dat zijn de bomen in het dorp waar ze helaas ook overlast veroorzaken. Het bosschage bij het viaduct biedt geen uitkomst, deze locatie is op een te grote afstand. Voor Westeremden is geen uitwijkmogelijk.

Er zijn twee mogelijke beheerlocaties in Loppersum; het bosschage rondom de parkeerplaats van het sportpark in Loppersum en het bosschage langs het spoor aan de Zuider Lopsterweg. Beide locaties liggen binnen een straal van 700 meter van de overlastlocaties. Dit maakt de kans om de roeken te verhuizen naar deze locaties reëel. Er is voldoende ruimte op beide locaties om de kolonie van het dorp Loppersum op te vangen. Het bosschage bij de Zuider Lopsterweg heeft meerdere grondeigenaren namelijk: Staatsbosbeheer, Waterschap Noorderzijlvest, Rail Infratrust, een particulier en de gemeente. Dit kan lastig zijn met het maken van goede afspraken; hierom heeft het bosschage bij de parkeerplaats van het sportpark de voorkeur.

Hieronder het plan voor Loppersum (zie kaart 26 op bladzijde 50 van het activiteitenplan).

Hieronder het plan voor Westeremden (zie kaart 27 op bladzijde 51 van het activiteitenplan).

Hieronder het plan voor Loppersum (zie kaart 28 op bladzijde 52 van het activiteitenplan).

Voor de gehele loop van de ontheffing wordt verjaagd. Dus dat zijn de broedseizoenen van 2022 - 2023 tot en met 2026 - 2027.

13, 14, 15, 16, 17 en 18 worden verjaagd naar M

Risicolocaties

In principe vallen alle bomen; hoger dan 7 meter, met gevorkte takken hoog in de nok, binnen de afstand waar roeken in die bomen voor overlast kunnen zorgen, onder risicolocaties. Zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het is niet gewenst dat de roek zich vestigt op die risicolocaties.

Ook buiten de bebouwde kom kunnen er hoge eiken en essen met gevorkte takken op grond van particulieren aanwezig zijn. Als deze particulieren niet zitten te wachten op de komst van de roek zullen deze bomen als risicobomen aangeduid worden. Er zal daarom door de gemeente goed worden gekeken waar de roek zich vestigt tijdens de verjagingsactiviteiten en of hij daar gewenst is en dus duurzaam beheerd kan worden. Dit moet net als op de overlastlocaties planmatig gebeuren (zie hoofdstuk 4 van het activiteitenplan).

Aanhaakmogelijkheid voor particulieren

Om mensen de mogelijkheid te geven om 'aan te haken' bij de gemeentelijke verjagingwerkzaamheden staat in bijlage 2 van het activiteitenplan een voorbeeld overeenkomst die een particulier met de gemeente aan kan gaan. De gemeente Eemsdelta verleent hiermee een machtiging tot gebruik van de ontheffing. Een machtiging mag maximaal voor één jaar verleend worden en van het verlenen van een machtiging moet melding gemaakt worden bij het bevoegd gezag, gelet op het belang van toezicht. De gemeente dient bij het verlenen van een machtiging te wijzen op alle verplichtingen en voorwaarden die samenhangen met dit besluit. De gemeente blijft als ontheffinghouder verantwoordelijk voor een juiste naleving van de voorwaarden. Dit omdat het vanuit het doel van de verjaging - voorkomen en verminderen van overlast - niet wenselijk is dat roeken zich in particuliere tuinen vestigen.

Communicatie met omwonenden

Na vaststelling van het beheerplan wordt er naar omwonenden (van overlast-, actieve- en passieve en tijdelijke beheerlocaties) gecommuniceerd. Hierbij worden de motivatie, de (mitigerende) maatregelen en de werkzaamheden besproken, zodat er een goed draagvlak gecreëerd wordt. Door de werkzaamheden te onderbouwen op de website van de gemeente en een brief te sturen naar omwonenden van overlastgebieden, kunnen belanghebbenden en geïnteresseerden geïnformeerd worden. Het organiseren van een informatiebijeenkomsten kan nuttig zijn om eventuele vragen weg te nemen over het project en de gekozen beheergebieden.

Daarnaast is het voor de risicolocaties nodig om de inwoners van Eemsdelta te informeren over de mogelijkheid om aan te sluiten bij het beheerplan, zoals staat uitgelegd in paragraaf 3.3.6 op bladzijde 52 en bijlage 2 van het activiteitenplan.

Er worden afspraken gemaakt met klimmers en verjagers over de uitvoering. Middelen en gereedschap worden geïnventariseerd en in orde gebracht. Meehelpende bewoners krijgen instructie over verjagingsactiviteiten tijdens informatiebijeenkomsten. Op deze manier is voor iedereen duidelijk waar ze aan toe zijn. Bij de voorbereiding en de uitvoering is het van belang dat er een vast contactpersoon wordt aangewezen, de coördinator. Dit contactpersoon is zowel het aanspreekpunt voor de aangestelde verjager(s), de aannemers, als de inwoners van de gemeente.

Aantrekkelijk maken actieve beheerlocaties

Voor er met verjagen kan worden gestart, worden de actieve beheerlocaties aantrekkelijk gemaakt voor de roeken. Dit betekent dat bestaande nesten van overlastlocaties in bomen op actieve beheerlocaties worden geplaatst. Afhankelijk van de grootte van de actieve beheerlocatie is een minimum van 10 te plaatsen nesten wenselijk (liever 3 nesten per boom, in minimaal 10 bomen). In het geval dat er te weinig nesten zijn om te verplaatsen kan er gebruik worden gemaakt van kunstnesten (manden van riet of wilgentenen). Hiernaast wordt er geadviseerd om op de actieve beheerlocaties lokroepen af te spelen om de zoekende roeken aan te trekken.

Om te voorkomen dat de vogels tijdens de verjagingswerkzaamheden terugkeren op de oude nestlocaties, worden alle nesten verwijderd op de overlastlocaties. Het verwijderen en verplaatsen van nesten moet worden uitgevoerd in de laatste maanden van het jaar of januari, wanneer er nog geen blad aan de bomen zit en de nestbouw nog niet is begonnen. Er mag niet gestart worden met deze werkzaamheden als er geen ontheffing is.

Overlastbestrijding/Verjagen

Om te voorkomen dat de vogels tijdens de verjagingswerkzaamheden terugkeren op de oude nestlocaties, worden alle nesten verwijderd op de overlastlocaties. Het verwijderen en verplaatsen van nesten moet worden uitgevoerd in de laatste maanden van het jaar of januari, wanneer er nog geen blad aan de bomen zit en de nestbouw nog niet is begonnen. Er mag niet gestart worden met deze werkzaamheden als er geen ontheffing is. Voor details over deze voorbereidende werkzaamheden wordt verwezen naar paragraaf 4 van het activiteitenplan.

De roeken beginnen vanaf februari met het bouwen van hun nesten, waarna de broedperiode tot in mei kan duren (zie tabel 6). Het is belangrijk dat de voorbereidingen (verwijderen van bestaande nesten en aantrekkelijk maken van de beheerlocaties) uiterlijk in januari afgerond zijn, zodat vanaf februari begonnen kan worden met het verjagen van terugkerende roeken en het tegenwerken van nieuwe nestbouw op de overlast- en risicolocaties.

De bestaande nesten worden vóór het broedseizoen verwijderd. Terugkerende roeken worden verjaagd van de locatie. Deze verjagingswerkzaamheden worden waar mogelijk uitgevoerd met behulp van burgerparticipatie. In de omgeving van de overlastlocaties hebben al veel inwoners kenbaar gemaakt te willen meehelpen tijdens de verjagingswerkzaamheden.

Het verjagen zal vooral met zaklampen met strobefunctie gebeuren. Uit vorige projecten blijkt dat het gebruik van zaklampen als meest effectieve methode wordt ervaren, binnen de kaders met betrekking tot dierenwelzijn opgesteld door de provincie. Het gebruik van de zaklamp op andere dieren is niet gewenst. De gemeente zal goed moeten communiceren naar verjagers, (de burgerparticipanten) en afspraken maken dat de verjagers alleen maar op de roek mogen schijnen tijdens de verjagingswerkzaamheden. Andere dieren, maar ook mensen mogen hier niet mee verstoord worden.

Het verjagen van roeken is het meest effectief bij aanwezigheid van de roek, vroeg in de ochtend of bij het verzamelen voor de nacht. Naarmate het broedseizoen nadert is het belangrijk dat de verjagingsintensiteit toeneemt en ook overdag actief verjaagd gaat worden. Het gaat hierbij om de activiteit 'nestbouw' direct te verstoren. Indien nodig zal een schema gemaakt worden voor de indeling van de verjagers wie wanneer en waar verjaagd. Goede communicatie met omwonenden draagt bij aan een effectieve verjaging. Zodra de zaklampen toch niet meer werken, bijvoorbeeld door gewinning, kan er gekozen worden om bijvoorbeeld geluidsinstallaties op te hangen of handmatig geluid te maken met bijvoorbeeld een megafoon of startpistool. Er zijn ook andere verjagingsmethodes toe te passen, zoals het ophangen van reflecterende materialen in de bomen van de overlastlocaties, het gebruik van waterstralen en het inzetten van een valkenier.

Roeken kunnen ondanks verjagingsactiviteiten er toch voor kiezen om nesten te bouwen op overlastlocaties. Deze nesten worden zo snel mogelijk verwijderd om te voorkomen dat ze hier eieren kunnen leggen. Om dit te voorkomen wordt er geadviseerd om bomen ongeschikt te maken voor nestbouw. Dit gebeurt door gevorkte takken weg te snoeien bij het verwijderen van de nesten. Dit zal vooral op de overlastlocaties gebeuren. Wanneer de roeken op de overlastlocaties worden ontmoedigd en op de beheerlocaties met rust worden gelaten, is de kans van slagen het grootst. Men zal zich hierbij echter wel moeten realiseren dat de locatie waar de roeken zich vestigen niet geheel is te sturen. Het is belangrijk dat er wekelijks gemonitord wordt of de roeken geen nesten bouwen in (solitaire) bomen elders in Eemsdelta. Om te voorkomen dat meerdere roeken zich in solitaire bomen in Eemsdelta gaan vestigen is het mogelijk om ook deze nesten te verwijderen. Het eerste jaar, en mogelijk ook het tweede jaar, zal een intensieve inspanning nodig zijn. De verwachting is dat, naarmate het verjagen vordert, de intensiteit van het verjagen af zal nemen.

Gelijktijdig met het verjagen op overlastlocaties wordt er geadviseerd om op de actieve beheerlocaties sociale geluiden van roeken worden afgespeeld om zwervende roeken aan te trekken. Zodra de roeken dan verjaagd worden zullen ze eerder de juiste kant op verplaatsen.

Nadrukkelijk wordt het verjagen van roeken plaatselijk gestaakt zodra er sprake is van een nest met eieren of een afgebouwd nest met een broedende roek (kan ook op de beheerlocaties zijn). Hierbij is een 'afgebouwd' nest een nest waar praktisch gezien niet meer doorheen gekeken kan worden. Een broedende roek is te herkennen aan de staartpunt die alleen nog buiten de rand van het nest te zien is. De maatregelen worden dan in een straal van 100m rondom de broedende roek gestaakt. Binnen

een straal van 500m van de broedende roek mag alleen met visuele maatregelen verjaagd worden. Geluid mag niet meer worden gebruikt om overlast voor de broedende roek te voorkomen.

Door een regelmatige controle uit te voeren en actief te blijven verjagen, moet worden voorkomen dat de roeken kans krijgen om nieuwe nesten te bouwen en eieren te leggen. Op het moment dat er een ei wordt gevonden zullen de nesten niet meer worden verwijderd en zal het verjagen worden gestopt binnen bovenstaande stralen rondom de broedende roek.

Verjagingsactiviteiten bij overlastlocaties worden alleen in combinatie met lokactiviteiten in actieve beheerlocaties uitgevoerd. Het is voor omwonenden enkel toegestaan om verjagingsactiviteiten uit te voeren zoals overeengekomen in dit beheerplan. De activiteiten worden door of onder begeleiding van een ter zake kundige uitgevoerd.

Illegaal verjagen

Er zal gecontroleerd moeten worden op illegale verjagingsactiviteiten gedurende de uitvoering van dit roekenbeheerplan. Verjagen zonder ontheffing van de provincie Groningen is strafbaar; er staat een behoorlijke geldboete tegenover met daarnaast een aantekening op het strafblad. Illegaal verjagen bedreigt de roekenpopulatie in Eemsdelta en werkt het roekenbeheerplan tegen. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat dit gebeurt wordt er gedurende het roekbeheerplan extra gecontroleerd en gehandhaafd door gemeente Eemsdelta en Provincie Groningen. Dit zal ook gecommuniceerd worden naar de inwoners van gemeente Eemsdelta. Meewerken aan de verjaging onder begeleiding van de gemeente wordt aangemoedigd, verjagen op eigen initiatief wordt ontmoedigd.

Duurzaam beheer

De aangewezen actieve beheerlocaties liggen op voldoende afstand van bebouwing en kunnen op termijn in Eemsdelta een grote broedkolonie van de roek huisvesten.

De actieve beheerlocaties worden in 2022/2023 (uiterlijk januari 2023) geschikt gemaakt voor de komst en het vestigen van roeken. Ook eventuele snoei- en kapwerkzaamheden worden uiterlijk in januari 2023 uitgevoerd.

De beheerlocaties worden op duurzame wijze beheerd. Hiermee wordt bedoeld dat de locatie geschikt blijft voor de roek als nestlocatie met een goede biotoopkwaliteit. Het beheer is erop gericht om nu en in de toekomst voldoende geschikte nestbomen voor de roek op de beheerlocatie te realiseren. Dit betekent dat er gestreefd wordt niet te veel te dunnen in de bomen zodat er altijd voldoende levende bomen tussen de 10 en 20m staan.

Het tijdstip waarop het beheer van de bomen en beplantingen op de beheerlocaties wordt uitgevoerd moet altijd buiten de kwetsbare periode van de roek liggen, en buiten de voortplantingsperiode die duurt van februari tot en met juli. In langzaam groeiende boomsoorten mogen geen grote ingrepen worden gedaan. Het beheer van de locatie is gericht op de instandhouding van de broedkolonie.

Rondom de woningen bij de beheerlocaties worden de bomen ongeschikt gemaakt voor de komst van de roek. Zo kan overlast dichtbij omwonenden voorkomen worden.

Maatregelen beheerlocaties

De locaties hebben veel hoge bomen, vooral eiken, essen, populieren, elzen en esdoorns. De bomen rondom de woningen worden ongeschikt gemaakt en de overige bomen van het boschage dienen juist geschikt gemaakt te worden door oude nesten daarop te hangen.

De nesten moeten op een goed zichtbare locatie in de bomen bevestigd worden. Om de prikkel tot verhuizing van de overlastlocaties naar de beheerlocaties te versterken worden de nesten ook opgehangen in de richting van de overlastlocatie.

Een interessante maatregel is het aantrekkelijk maken van de actieve beheerlocatie door middel van het afspelen van geluiden. Lokroepen van andere roeken kunnen de kans op verhuizing naar deze gebieden vergroten. Deze lokroepen moeten worden afgespeeld tijdens de verjagingswerkzaamheden.

Monitoring

De noodzaak en intensiteit van verjagen wordt van jaar tot jaar bekeken. Dit hangt samen met de mate van succesvolle verjaging. Elk jaar wordt bijgehouden hoe intensief en op welke plaatsen verjaagd is en waar hoeveel nestbeginselen verwijderd zijn. Daarnaast wordt jaarlijks geteld hoeveel nesten en op welke locatie er in geheel Eemsdelta aanwezig zijn.

Jaarlijkse evaluatie:

Gedurende de vijf jaar dat het project loopt is monitoren van meerdere gegevens belangrijk. Jaarlijks worden de meldingen en klachten over overlast van roeken genoteerd. Bijgehouden worden de inzet en de uren van de coördinator en vrijwilligers, de gebruikte verjagingsmethoden, de locaties waar is verjaagd en de aantallen roekennesten per beheerlocatie.

- Is de overlast van roeken op overlastlocaties afgenomen?
- Kon de verjagingsintensiteit worden teruggebracht?
- Hebben roeken zich gevestigd op aangewezen beheerlocaties?
- Hoeveel (bezette) nesten bevinden zich nu op de overlast- en beheerlocaties?
- Zijn er roeken aangetroffen op niet-beheerlocaties?

Deze evaluatie, in combinatie met mogelijke vervolgstappen, wordt met de provincie en gemeente gedeeld. De gemeente kan vervolgens de voortgang presenteren op haar website, nieuwsbrief of lokale krant.

Daarnaast wordt ook intern het verjagingsproces geëvalueerd. Gedurende het verjagingsproces wordt er bijgehouden hoe de werkzaamheden verlopen. Hierbij wordt gekeken naar;

- Waren alle middelen aanwezig om de roekennesten goed te kunnen verplaatsen?
- Waren alle middelen aanwezig om de roekennesten goed te kunnen verwijderen?
- Waren alle middelen aanwezig om de roeken effectief te verjagen?
- Moet de intensiteit van verjagingsactiviteiten worden bijgesteld?
- Zijn de verjagingsmethodes efficiënt of moet er gekeken worden naar andere methodes?
- Hoe verliep de samenwerking met bewoners?
- Zijn er activiteiten die efficiënter uitgevoerd hadden kunnen worden?
- Zijn er nog voldoende geschikte nestbomen aanwezig?

Eindevaluatie:

Na vier jaar kan, op basis van de monitorgegevens, worden beoordeeld of het project is geslaagd of niet. Bij deze evaluatie van het project moeten de volgende vragen worden beantwoord;

- Is de mate van overlast door roeken weggenomen?
- Zijn de actieve beheerlocaties in orde of moeten hier nog werkzaamheden verricht worden met oog op instandhouding in de toekomst?
- Zijn de verjagingswerkzaamheden soepel verlopen en hoe beviel de methode?
- Zijn er vervolgstappen nodig om instandhouding en beheer te waarborgen?

Met behulp van de antwoorden kan worden beoordeeld of het project succesvol is en het beheer van de roeken voortgezet kan worden als bestendig beheer.

Wanneer het project niet succesvol is gebleken en de inspanningen niet het gewenste resultaat opleveren, zal worden bekeken of de overlast, op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en monitoring, op een andere manier kan worden beperkt.

De looptijd van het beheerplan is vijf jaar. Ook na het project is het jaarlijks blijven monitoren van het aantal nesten op de (beheer)locaties belangrijk om de ontwikkeling van de roekenpopulatie in gemeente Eemsdelta langdurig in kaart te brengen. Deze gegevens kunnen vervolgens gebruikt worden voor de onderbouwing van een eventueel nieuw roekenbeheerplan.

Gunstige staat van instandhouding

Jarenlang werd de roek in Nederland vervolgd, waardoor de landelijke broedpopulatie sterk afnam met een dieptepunt rond 1970. Wettelijke bescherming van de roek en een afname van het gebruik van landbouwbestrijdingsmiddelen zorgde eind jaren zeventig voor een spectaculair herstel in veel voormalige broedgebieden. Met de toename van de broedpopulaties nam ook het aantal klachten toe van omwonenden en boeren. Rond 2000 lijkt de roekenpopulatie in Nederland zijn maximale omvang

te hebben bereikt. Vanaf de eeuwwisseling neemt het aantal broedparen landelijk gezien langzaam af. In 2018 ligt het aantal broedparen in Nederland tussen de 48.000 en 50.000 (ten opzichte van 52.000 in 2015). In Noord-Nederland blijft het aantal roeken echter toenemen.

Door de uitvoering van het roekenbeheerplan, inclusief de ecologische plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van roek in Groningen, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Eindoordeel ecologische afweging

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van roek gewaarborgd blijft.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor de roek in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid.

In de mail van Witteveen Advies d.d. 21 september 2021 (en in het activiteitenplan) is bovenstaand geldig belang voldoende toegelicht.

De overlast die de roek veroorzaakt op de overlastlocaties is van een dergelijke aard dat het belang van de volksgezondheid in het geding komt. De nachtrust wordt voor een dusdanige periode onderbroken door het geluid dat de dieren maken, dat het fysieke en mentale klachten kan veroorzaken. Daarnaast zijn er 'gevoelige locaties' (zoals speeltoestellen voor kinderen, terrassen, achtertuinen en wandelpaden) aanwezig onder de nestbomen waar de ontlasting van de dieren op valt. Dit veroorzaakt een probleem met de hygiëne.

Overlast

De mate van overlast is lastig meetbaar. De meest gehoorde klachten zijn geluidsoverlast, last van uitwerpselen of takafval in de buurt.

Voor alle overlastlocaties in gemeente Eemsdelta geldt het volgende:

De roeken vliegen 's ochtends uit en verzamelen zich 's avonds bij de nestbomen voor de nacht. Dit gaat gepaard met veel geluid. De rest van de dag vliegen de dieren af en aan. In de zomer kan het geluid al rond 4 uur beginnen, en pas na 23 uur 's avonds ophouden. Een slechte nachtrust, stress en verminderde concentratie op werk kunnen hiervan het gevolg zijn. Naast de directe overlast (geluid, uitwerpselen, takafval), zijn er dus de indirecte gevolgen veroorzaakt door een slechte, of verminderde nachtrust.

Het mes snijdt aan twee kanten, want ook overdag komen omwonenden lastiger aan rust. Voor- en achtertuinen zijn geen plekken meer om tot rust te komen. Ook hier zorgen geluidsoverlast en uitwerpselen voor de nodige stress. Daarnaast wordt opgemerkt dat een aandeel van de roeken in dode bomen zit; het essentaksterfteprobleem. De aanwezigheid van dode bomen en takken vormen een direct gevaar voor bewoners door valgevaar.

In Appingedam staan de nestbomen op de overlastlocaties waar verjaagd mag worden zowel op gemeentelijke grond als op particulier terrein. De nestbomen bevinden zich grotendeels ook direct boven particulier terrein. Er is veel overlast van takval en uitwerpselen. Daarnaast is er zoals hierboven beschreven veel geluidsoverlast. Ook op landgoed Ekenstein is een grote kolonie aanwezig welke direct op de bebouwing is gaan nestelen. Op het terras van het hotel kun je niet meer normaal zitten door de uitwerpselen. Het zelfde geldt voor de speeltoestellen in de speeltuin.

In regio Loppersum zitten de roeken in verschillende type bosschages. In het dorp Loppersum zit de grootste kolonie in een bomenrij om een parkeerplaats die grenst direct aan bebouwing. Hier leveren de roeken veel geluidsoverlast en ook de uitwerpselen worden als erg lastig ervaren door de auto

eigenaren. In Middelstum zitten de roeken in de tuinen in het centrum van het dorp en om de kerk, daarnaast zitten ze sinds 2021 ook in een singel midden in een woonwijk, hier is vooral het geluid de storende factor.

In Delfzijl zitten de overlast gevende roekenkolonies veelal in bosschages die direct grenzen aan bebouwing. Vooral de geluidsoverlast op de gevels is hier overheersend. Daarnaast zijn de wandelpaden in de bosschages bijna niet meer begaanbaar door de uitwerpselen en takval.

Klachten

De voormalig gemeente Appingedam is vijf jaar geleden overgegaan op een ander klachtensysteem; alle klachten die hiervóór zijn gemaakt, zijn niet meer beschikbaar. In de periode van het vorige klachtensysteem werd er weinig gehoor gegeven aan de klachten. De omwonenden zijn daarom op een gegeven moment gestopt met klagen. Dit betekent dat er in het nieuwe systeem weinig klachten meer te vinden zijn en er sporadisch een melding van overlast binnenkomt. Hoewel overlast in toenemende mate aanwezig is, kan dat op dit moment niet hard worden gemaakt met geregistreerde klachten. Gemeente is voornemens in het vervolg deze klachten meer in kaart te brengen en bewoners actief meldingen te laten maken. Op deze manier wordt overlast robuust gemaakt en kan de gemeente zich beter verantwoorden wanneer maatregelen genomen moeten worden.

In voormalig gemeente Loppersum is door de geldende ontheffing (tot december 2021) meer bekend door de evaluatiedocumenten die gemaakt zijn vanaf 2016. Inwoners weten dat er meldingen gemaakt kunnen worden en dit wordt dan ook gedaan. Meldingen worden behandeld en waar nodig wordt geacteerd.

In voormalig gemeente Delfzijl was het tot begin 2021 stil met betrekking tot meldingen over roeken. De moederkolonie die huisde rond de sportparken bij de Wierdeweg is verstoord na het kappen van bomen eind 2020. Een deel van deze kolonie is in woonwijken neergestreken en levert daar sinds 2021 dus overlast. Alle meldingen worden bijgehouden in Delfzijl.

Hiertegenover staat het belang van instandhouding van de soort: *Corvus frugilegus*, dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Door een aantal van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming te mogen verbreken onder voorwaarden, die de Provincie Groningen als bevoegd gezag stelt, wordt de instandhouding van de soort niet in gevaar gebracht door dit roekenbeheerplan. Daarentegen, met dit roekenbeheerplan hoopt de gemeente Eemsdelta de situatie voor de roek binnen haar gemeentegrenzen te verbeteren in combinatie met de vermindering van de overlast bij de inwoners van gemeente Eemsdelta.

Groene Plus

Een ecologische meerwaarde van dit gemeentelijk roekenbeheerplan van Eemsdelta is dat het rekening houdt met het probleem van essentaksterfte binnen de gemeente. Zo worden beheerlocaties duurzaam in standgehouden, met zowel oog voor roeken als voor de (nest)bomen op de locatie. Eemsdelta lijdt behoorlijk onder essentaksterfte. Hierbij komt dat de roeken hier vooral nestelen in essen. Daarom is goed rekening gehouden met essentaksterfte bij het inrichten van de toekomstige beheerlocaties, zodat niet later nog het essentaksterfteprobleem aangepakt hoeft te worden, terwijl er al roeken in zitten genesteld. Dit bemoeilijkt het aanpakken, snoeien of vellen van dode en zieke bomen enorm. Een nestboom van een roek mag immers niet zomaar worden gesnoeid.

De populatie groeit niet alleen in Eemsdelta, maar ook in andere gemeentes in Noord-Nederland. Daarom moet ook op lange termijn rekening gehouden worden met een groeiende populatie. Daarom zal nieuw areaal bos aangeplant worden, en de bestaande bosschages aan de rand van de kernen worden uitgebreid, zodat er ook voor de nieuwe generaties (roeken, maar ook andere dieren en mensen) voldoende bomen en bos blijven. Per 100 gekapte bomen zullen 150 jonge bomen worden aangeplant. In het jaarlijkse evaluatierapport voor het roekenbeheer zullen de kapgegevens opgenomen worden. Op deze manier wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel bomen er jaarlijks gekapt zijn en hoeveel bomen er aangeplant zullen worden. Voor de nieuwe aanplant wordt rekening gehouden met de voorkeur van roeken in nestbomen. Aanplant van essen wordt zoveel mogelijk vermeden door het grote areaal essen dat er al staat en de essentaksterfte.

Het is voor de roeken beter als ze een mooie locatie hebben aan de rand van de stad, die voldoet aan hun omgevingseisen en waar ze met rust worden gelaten. Helemaal in combinatie met nieuwe aanplant van bomen, zodat we over een aantal jaar kunnen genieten van dit groen. Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde soort, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Alternatievenafweging

Na onderzoek is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. Verhuizen van omwonende mensen (in plaats van roeken) zou alleen kunnen als de Gemeente deze bewoners zou uitkopen. Dat is financieel gezien geen wenselijk en reëel alternatief. De optie roeken te vangen en elders uitzetten, wordt niet voor haalbaar geacht, aangezien roeken met hun goede reukvermogen gemakkelijk terug kunnen keren - nog los van de moeilijkheid om de vogels daadwerkelijk te kunnen vangen. Het alternatief dat ten aanzien van de overlast ook effectief is, afschot van roeken, is in ecologisch opzicht niet wenselijk. Het draagt niet bij aan de instandhouding van de soort. Daartegenover staat het alternatief om gewoon helemaal niets te doen. Voor de roeken is dat het meest wenselijk, maar daarmee is het probleem (overlast voor omwonenden) nog niet verholpen. De roeken op alle locaties verjagen is overigens ook geen haalbare oplossing voor het probleem en bovendien onwenselijk met het oog op instandhouding van de soort. In deze situatie wordt met de in het roekenbeheerplan gekozen werkwijze en planning wel effectief een oplossing gevonden voor het probleem, terwijl schade aan aanwezige beschermde soorten voldoende voorkomen of beperkt wordt.

In dit roekenbeheerplan wordt met de gekozen locaties, planning, werkwijze en inrichting; schade aan de aanwezige beschermde roeken voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

Overlastlocaties zijn duidelijk geworden door meldingen van omwonenden. Voor beheerlocaties zijn eerst met behulp van desktoponderzoek de bosschages van redelijke omvang in heel Eemsdelta verzameld. Daarna is met een locatiebezoek bekeken welke bosschages geschikt zijn als beheerlocatie. Meerdere factoren spelen mee in de geschiktheid van een beheerlocatie, de potentiële beheerlocaties zijn beoordeeld op de volgende factoren:

Afstand tot de overlastlocatie(s)	Bij voorkeur bedraagt de afstand tussen de beheerlocatie en de overlastlocatie niet meer dan 500m. De maximale afstand is 1000 meter omdat de kans op versnippering te groot wordt wanneer een grotere verplaatsing verwacht wordt.
Afstand nest-bebouwing	Er is voldoende afstand tussen het nest en de dichtbij zijnde woonbebouwing. Op deze manier kan de roek zo min mogelijk economische schade aanrichten en blijft geluidsoverlast zoveel mogelijk beperkt
Biotoopkwaliteit	De locatie en haar omgeving voldoen aan de eisen die de roek aan zijn biotoop stelt, er wordt gelet op de aanwezigheid van oude/hoge bomen met gevorkte takken in de nok in een half-open landschap. De roeken nestelen bij voorkeur in essen. Door de essentaksterfte is gepoogd te zoeken naar bosschages die geen monocultuur aan essen bevatten.
Duurzaamheid	Er is in de toekomst een mogelijkheid om de locatie te handhaven, dan wel uit te breiden

Oude of huidige broedlocaties	De locatie is momenteel in gebruik als broedlocatie of is dit in het verleden het geval geweest
Eigenaar	Het geniet de voorkeur dat de locatie in het bezit is van de gemeente, semioverheid of een natuurbeschermende organisatie
Mogelijkheid tot het huisvesten van een grote kolonie	De locatie heeft voldoende capaciteit om een grote kolonie (>500 broedparen) te kunnen huisvesten, of waar een kolonie de ruimte krijgt om zich uit te breiden

Bovenstaande punten zijn de overwegingen of 'toets punten' voor beheerlocaties. Als de beheerlocatie aan alle voorwaarden voldoet zou deze perfect zijn, helaas is een dergelijke locatie vaak moeilijk of niet te vinden. Dus wordt gekeken naar bosschages die voldoen aan een arrangement van de voorwaarden. Iedere overweging voor een beheerlocatie is maatwerk omdat ieder bosschage anders is.

De situatie in Appingedam was bijzonder uitdagend en daarom volgt nu een extra toelichting voor de gekozen werkwijze:

Voor de tijdelijke beheerlocatie Olingermeeden zijn geen alternatieve locaties. Dit is het enige geschikte bosschage tussen de overlastlocaties in het noorden en de beheerlocaties in het zuiden van Appingedam. De beheerlocaties in het zuiden van Appingedam (bosschages bij het Eemskanaal en Stilleweer) liggen te ver om de overbrugging van de overlastlocaties in één keer te maken namelijk: tussen de 1400 en 1800 meter. Idealiter bedraagt de te overbruggen afstand niet meer dan 500 meter, de grens ligt op 1000 meter omdat het risico op versnippering dan erg groot wordt. Het bosschage bij de Olingermeeden is tussen de beheerlocaties en de overlastlocaties het enige bosschage van redelijke omvang, niet verder dan 1000 meter van de overlastlocaties en de beheerlocaties. Het is groot genoeg om de roekenkolonie van de overlastlocaties waar verjaagd mag worden te huisvesten. De bomen zijn hoog genoeg en bevatten gevorkte takken in de nokken. Er staat een mix aan soorten waaronder ook essen. En het ligt op een werkbare afstand tussen de overlast- en beheerlocaties. Wanneer de roeken aan de zuidoostkant van het bosschage nestelen liggen de nesten op voldoende afstand van de bebouwing. Het bosschage is van de gemeente, dus werkzaamheden zijn praktisch te regelen. Het bosschage is alleen niet duurzaam omdat het gebied eromheen ontwikkeld wordt en het bosschage is niet groot genoeg voor een grote kolonie. Met deze informatie is ervoor gekozen om dit bosschage als tijdelijke beheerlocatie te gebruiken. Een tussenstap voor de roeken onderweg naar de beheerlocaties verder in het zuiden.

In de periode dat de Olingermeeden als tijdelijke beheerlocatie gebruikt wordt kunnen de beheerlocaties Stilleweer en Eemskanaal klaargemaakt worden voor de komst van de roeken. Op het moment dat de Olingermeeden niet meer als tijdelijke beheerlocatie maar als overlastlocatie behandeld wordt zijn de beheerlocaties klaar voor duurzaam roekenbeheer. En na succesvolle verplaatsing kan het bosschage bij de Olingermeeden aangepakt worden voor het essentaksterfte project en omvorming naar wens.

Andere bosschages van enige omvang, zoals landgoed Ekenstein en bosschage Uitwierdermaar, liggen te ver van de overlastlocaties om als beheerlocatie aangemerkt te kunnen worden. De verplaatsing die dan wordt voorgesteld, 2700 meter naar landgoed Ekenstein en 1900 meter naar bosschage Uitwierdermaar, is niet realistisch en zeer risicovol.

De voorgestelde aanpak is de enige ecologisch verantwoorde en realistisch haalbare optie om roeken te verjagen binnen de kern Appingedam. Dit neemt uiteraard niet weg dat er met grote zorgvuldigheid gewerkt moeten worden om deze beheerstrategie tot een succes te brengen.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van roeken gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soort in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹
roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	roek

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

5 Consequenties

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

Gedurende de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en dient aanvullend ontheffing voor deze soorten te worden aangevraagd.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuur-gebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 5.3 Wnb

- 1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
- 2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
- 3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
- 4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Generiek
Dossiernummer KIWI	K29707
Documentnummer KIWI	2021-109159
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-000479

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Roekenbeheerplan Eemsdelta (K29707)'